

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3744
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 468
Ημερομ. Κατάθεσης: 1/2/2021

Αθήνα, 1 Φεβρουαρίου 2021

Ερώτηση και ΑΚΕ

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Τα Εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης των περιοχών μετάβασης – περιοχών παρέμβασης του ΕΠΑΜ 2021-2027»

Τα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΜ) αποτελούν την αναγκαία προϋπόθεση για την απορρόφηση των πόρων από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης της ΕΕ. Σε αυτά αποτυπώνονται οι προκλήσεις, οι αναπτυξιακές ανάγκες και οι στόχοι με ορίζοντα το 2030 για κάθε περιοχή υπό μετάβαση, οι προβλεπόμενες επενδύσεις καθώς και ο μηχανισμός διακυβέρνησής τους. Ως εκ τούτου ορθώς, αν και πολύ καθυστερημένα, απασχολούν τη συντονιστική επιτροπή του ΣΔΑΜ και το ΥΠΕΝ, που πρόσφατα (21.01.2021) δημοσίευσε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση του έργου «Σύμβουλος για το σχεδιασμό του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027», με διάρκεια οκτώ (8) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης.

Παρόλες όμως τις κυβερνητικές ενέργειες συνεχίζει να επικρατεί ασάφεια ως προς αυτόν τον τόσο κρίσιμο σχεδιασμό για το μέλλον της δίκαιης μετάβασης στις λιγνιτικές περιοχές της χώρας. Κι αυτό γιατί:

1. **Δεν αποσαφηνίζεται αν τα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης θα εκπονηθούν σε επίπεδο Περιφέρειας ή Περιφερειακής Ενότητας.** Ενώ το άρθρο 7 παρ. 1 της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον Κανονισμό του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης αναφέρει με σαφήνεια ότι τα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης αντιστοιχούν σε εδαφικές μονάδες επιπέδου 3 («περιφέρειες επιπέδου NUTS 3»), δηλαδή σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, η συντονιστική Επιτροπή του ΣΔΑΜ αναφέρει στο πρακτικό της 21.12.2020 ότι θα εκπονηθούν τρία Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης. Ένα για την περιοχή Κοζάνη- Φλώρινα, ένα για την Μεγαλόπολη και ένα για νησιά Αιγαίου και Κρήτης. Σε αυτή την κατηγοριοποίηση βασίζεται και η σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση του έργου από το ΥΠΕΝ.

2. **Δεν υπάρχει διαφάνεια στην κατάρτιση των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης.** Στον απολογισμό της συντονιστικής επιτροπής του ΣΔΑΜ αναφέρεται ότι ολοκληρώθηκαν προσχέδια Εδαφικών Σχεδίων τα οποία θα τεθούν προς συζήτηση στη Συντονιστική Επιτροπή προκειμένου, ακολούθως, να υποβληθούν σε διαβούλευση και επεξεργασία στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης. Επίσης, στην 11^η συνεδρίαση της συντονιστικής επιτροπής του ΣΔΑΜ στις 21.12.2020 αναφέρεται ότι εγκρίθηκε ο κατάλογος των μελών που θα συγκροτήσουν την εταιρική σχέση όπως αυτός υποβλήθηκε από τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου. Τόσο ο κατάλογος των μελών της εταιρικής σχέσης όσο και τα προσχέδια των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης δεν έχουν δημοσιοποιηθεί.
3. **Δεν υπάρχει καμία ανοιχτή και δημόσια διαδικασία συν-διαμόρφωσης των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης με την τοπική κοινωνία.** Στο άρθρο 7 παρ.3 του Κανονισμού για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης αναφέρεται ρητά ότι στην κατάρτιση και στην υλοποίηση των σχεδίων πρέπει να συμμετέχουν πέρα από τις αστικές και δημόσιες αρχές, οι οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι, οι σχετικοί φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικοί εταίροι και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

Από τα ανωτέρω προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

Πρώτον, για την κατάρτιση των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης δεν υπάρχει ενιαία και διαφανής διαδικασία. Από τη μια η ΣΔΑΜ επεξεργάζεται προσχέδια Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης, κατόπιν ο Σύμβουλος του ΕΠΑΔΑΜ θα προσαρμόσει τα εδαφικά σχέδια μετάβασης με βάση αυτά τα προσχέδια, ενώ τα μέλη της εταιρικής σχέσης δεν έχουν καμία συμμετοχή μέχρι στιγμής στη διαδικασία αυτή.

Δεύτερον, οι προϋποθέσεις που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν τηρούνται, ούτε ως προς τα εδάφη που οφείλουν να καλύπτουν τα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης, αλλά ούτε και ως προς τη συμμετοχή όλων των προβλεπόμενων φορέων στην κατάρτισή τους.

Τρίτον, δεδομένης της 8μήνης διάρκειας της σύμβασης με τον Σύμβουλο για το σχεδιασμό του ΕΠΑΔΑΜ 2021-2027, τα χρονικά περιθώρια για την έναρξη της δέμηνης δημόσιας διαβούλευσης που προβλέπεται από τον Κανονισμό του ΤΔΜ είναι αμφίβολο αν θα μπορέσουν να τηρηθούν.

Ερωτάται ο αρμόδιος κ. Υπουργός:

- 1) Πόσα και ποια εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης θα καταρτιστούν; Πότε αναμένεται η δημοσιοποίησή τους; Πότε θα κατατεθούν για δημόσια διαβούλευση; Τι διάρκεια θα έχει αυτή;

- 2) Πόσοι και ποιοι πόροι (ευρωπαϊκοί και εθνικοί) θα αξιοποιηθούν για την υλοποίηση καθενός από τα ΕΣΔΜ;
- 3) Με ποια κριτήρια θα αποφασιστεί η κατανομή των πόρων ανά εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης;
- 4) Θα συμπεριληφθεί στα ΕΣΔΜ περιγραφή του συστήματος διακυβέρνησης για την υλοποίηση της μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών;
- 5) Ποια διαδικασία προβλέπεται για την εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας και των κοινωνικών εταίρων στη διαμόρφωση των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης;
- 6) Προκειμένου να καταρτιστούν τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης δεν θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το θέμα του ρυθμιστικού/πολεοδομικού σχεδιασμού δηλαδή των Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Ε.Π.Σ.) και του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου;
- 7) Τι προβλέπεται για την εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στο πλαίσιο της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΠΑΔΜ 2021-2027) και των υποκείμενων ΕΣΔΜ; Θα υπάρχει συνδυασμός με την επικαιροποίηση/εκπόνηση νέας ΣΜΠΕ για το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο που βρίσκεται σε εκκρεμότητα στη Δυτική Μακεδονία;

ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, παρακαλείται ο κ. Υπουργός να καταθέσει στο Σώμα:

Τον κατάλογο των μελών που θα συγκροτήσουν την εταιρική σχέση όπως αυτός υποβλήθηκε από τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Φάμελλος Σωκράτης

Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Βίτσας Δημήτριος

Δραγασάκης Ιωάννης

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Καλαματιανός Διονύσης – Χαράλαμπος

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μουζάλας Ιωάννης
Μωραΐτης Θάνος
Νοτοπούλου Αικατερίνη
Ξενογιαννακοπούλου Μαρία-Ελίζα (Μαριλίζα)
Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)
Παπανάτσιου Αικατερίνη
Παπαηλιού Γεώργιος
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
Τζούφη Μερόπη
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φωτίου Θεανώ